

Representantforslag nr. 6

(2008–2009)

fra stortingsrepresentantene Martin Engeset, Per-Kristian Foss, Svein Flåtten og Sonja Irene Sjøli

Dokument nr. 8:6 (2008–2009)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Martin Engeset, Per-Kristian Foss, Svein Flåtten og Sonja Irene Sjøli om å innføre aktivitetsplikt for mennesker som mottar økonomisk sosialhjelp

Til Stortinget

BAKGRUNN

Om lag 120 000 mennesker mottar økonomisk sosialhjelp i Norge. Dette enten i form av stønad til livsopphold, supplerende ytelser til andre velferdsordninger eller annen form for direkte økonomisk hjelp. Selv om antallet mottagere av økonomisk sosialhjelp har gått noe ned de senere årene, viser tilgjengelig statistikk at selv i gode tider, med et godt arbeidsmarked, så er det sjelden at antallet mottagere går betydelig under 120 000 pr. år. Denne situasjonen strekker seg tilbake til 1980-tallet.

Av de som mottar sosialhjelp er det om lag 60 000 som har økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde. Av disse er det et noe mindre antall som har sosialhjelp som eneste inntekt, og felles for tallene er at også disse viser seg å være påfallende stabile. En konklusjon en kan trekke av dette er at der et godt arbeidsmarked er i stand til å nyttegjøre seg mange av dem som er registrert arbeidsledige, så er det en stor gruppe mennesker som permanent ikke klarer seg uten økonomisk sosialhjelp. Ettersom lov om sosiale tjenester legger til grunn at sosialhjelp skal være en kortvarig, akutt hjelp til mennesker uten rettigheter i folketrygden, vitner tallene og den manglende utviklingen om et velferdssystem som ikke klarer å løfte mennesker ut av stønadssituasjonen. Dette er bekymringsfullt, da det bidrar til et klasseskille mellom dem som er i jobb og dem som står utenfor.

Fattigdom er ikke noe omfattende problem i Norge, men det er et stort problem at mennesker forblir fattige. Mange av de som i dag har sosialhjelp som hovedinntektskilde har mange utfordringer i hverdagen. Mange har behov for behandling av rusavhengighet eller trenger psykiatrisk oppfølging. Mange har lese- og skrivevansker eller har mangelfull kompetanse for å være attraktive i arbeidslivet. Veldig mange sliter med sammensatte problemer, og felles er at de har sterkt behov for hjelp, avklaring og oppfølging for å komme seg ut av en vanskelig økonomisk situasjon, og kvalifisere seg for arbeid, eller få en trygdeytelse.

Det er behov for å styrke aktiviteten i tilknytning til økonomisk sosialhjelp. Den som kommer til de kommunale sosialtjenestene skal møtes med et tilbud og en forventning om å delta i arbeidsavklarende aktiviteter. For en med rusavhengighet vil dette bety å få tilbud og plikt til å delta i et behandlingsopplegg mot rusavhengighet. For en som har problemer med å gjøre seg i stand til å delta i arbeid handler det om å få rett og plikt til å delta i kvalifiserende tiltak, enten i form av generell arbeidstrening eller i form av opplæring og skoling. I forbindelse med innføringen av et nytt kvalifiseringsprogram med egen stønad, stilles denne muligheten tilgjengelig for en gruppe av de menneskene som berøres, men det er forslagsstillernes oppfatning at alle som mottar ordinær, økonomisk sosialhjelp skal tilbys de samme rettigheter og forpliktelser som de som får tilbud om kvalifiseringsprogram.

Dette stiller store krav til hvordan NAV og de kommunale sosialtjenestene møter brukerne. Mange vil ha nytte av det nye kvalifiseringsprogrammet. Andre vil ofte være berettiget en trygdeytelse, mens en stor andel mottagere befinner seg på utsiden. Enten det skyldes ventetid på å få komme på kvalifiseringsprogram eller andre årsaker, skal NAV og sosi-

altjenesten ha et tilbud også til denne gruppen. Enhver som mottar økonomisk hjelp til livsopphold fra sosialtjenesten, skal ha en garanti på oppfølging og avklaring. Forslagsstillerne mener aktivitet er en forutsetning for å motta stønad, om man har arbeidsevne. Enhver som mottar økonomisk sosialhjelp skal ha rett og plikt til å få en individuell plan for oppfølging, som kartlegger hvilke behov mottageren har for ulike tiltak og behandlingsopplegg, samt hvilke forpliktelser NAV og sosialtjenesten har i oppfølgingsarbeidet. På denne måten vil man i langt større grad kunne nå målsettingene som ligger til grunn i lov om sosiale tjenester.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i lov om sosiale tjenester, hvor:

- Alle mottagere av økonomisk sosialhjelp garanteres en individuell plan for oppfølging innen tre måneder.
- Det innføres en generell plikt til aktivitet og oppfølging av mennesker som mottar økonomisk sosialhjelp.

22. oktober 2008